

"ההלוואות לעסקים קטנים יקרות מדי"

5 חודשים לאחר השקת הקרנות להלוואות בערבות המדינה אושרו 880 בקשות וניתן אשראי בהיקף של 276 מיליון שקל. גורם בנקאי: "ההלוואות לא יקרות. נכון שיש לנו ערבות מדינה, אבל כדי לממש אותה אנחנו נדרשים לעבור ויה דולרוזה, כך שאנחנו נזהרים"

מאת מורן רייכמן

כ-5 חודשי פעילות של קרנות האוצר להלוואות לעסקים קטנים וכינוניים אושרו 880 הלוואות מתוך 2,500 בקשות. סכום ההלוואות שהועמד ללווים עד תחילת ספטמבר היה 276 מיליון שקל - כ-6.5% מההיקף הכולל של המכרז, העומד של 4.25 מיליארד שקל.

גורמים בשוק-תוקפים את משרד האוצר על דרך בניית המכרז. לדברי רות ניצן לזרוב, שמסייע לעסקים קטנים בהגשת הבקשות לאשראי, האוצר כשל בכך שלא התמקד בגובה הריבית להלוואות: "שיעור הריבית בהלוואה אינו מפותח ונקבע לפי שיקול דעתו של הבנק, אף שלבנקים יש ביטחונות מלאים, כך שהריבית שהם גובים צריכה להיות חסרת סיכון לחלוטין".

מבדיקת עסקים עולה שרוב ההלוואות ניתנות בריבית של פריים פלוס 2%-3%, כלומר בריבית של 5.75%-6.75%, אף שהסיכון של הבנק במתן הלוואה נמוך מאוד. "הקרנות נועדות להקל את מצוקת אשראי ולעזור לעסקים לצלוח תקופות קשות או לסייע להם להתרחב. אלה צמיחים קריטיים וכל הברל של 1% בריבית הוא הברל גדול", הוסיף לזרוב.

במכרז של האוצר זכו לפני כחצי שנה הבנקים הפועלים, מזרחי-טפחות, אוצר החייל ומרכנתיל. ההתמקדות במכרז היתה יחס המינוף, כלומר כמה שקלים הבנק יהיה מוכן להלוות כנגד כל שקל של

לזרוב. "הריבית נקבעת לפי שיקול דעתו של הבנק"

רצאבי. "האוצר ערב ל-25% מההלוואה"

אהוד רצאבי, נשיא ארגון להב: "הסיכון של הבנקים אפסי, אין להם סיכויים רבים להפסיד אפילו שקל. ההלוואות של האוצר אינן אטרקטיביות לרוב בעלי העסקים"

האוצר. הפועלים ומזרחי-טפחות הציעו יחס של 1:10 וזכו במקום הראשון במכרז. לצד יחס המינוף נקבעה תקרת ריבית של פריים פלוס - 3.5% תקרה גבוהה שמר בית העסקים יכולים להשיג ריבית נמוכה ממנה בהלוואה בנקאית רגילה.

לדברי אהוד רצאבי, חבר הכנסת לשעבר והנשיא הסרי של ארגון העצמאים להב, "הסיכון של הבנקים אפסי, אין להם סיכויים רבים להפסיד אפילו שקל". בקר-

נות להלוואות האוצר ערב ל-25% מההלוואה, ובכך המקרים הבנק דורש מהלווה ערבויות על 25% נוספים מההלוואה. בשל כך רק פשיטת רגל המונית של עסקים עלולה להסב לבנקים הפסדים.

לטענת רצאבי, "העלינו בעבר את נושא הריביות בפני גורמים ממשלתיים, אך אין שינוי במצב. מצד אחד כולם מדברים על חשיבותם של העסקים הקטנים, ומצד אחד הבנקים נותנים הלוואות יקרות. צריך לזכור שעסק שעובר את כל המשוכות של הקרן של האוצר הוא ממילא בעל סיכון נמוך ויכול להשיג גם הלוואה אה בריבית הפריים, אם לא בפחות מכך. ההלוואות של האוצר אינן אטרקטיביות לרוב בעלי העסקים".

גורם במערכת הבנקאית דחה את הטענות ואמר כי הריביות שניתנות לבעלי עסקים נמוכות מהריביות שהם היו משיגים בממשא ומתן מול הבנקים: "חלק מהלקוחות לא היו מקבלים אשראי בנקאי בכלל, לא בזול ולא ביוקר". לדבריו, בסופו של דבר מדובר בריביות נמוכות, בעיקר על רקע חוסר הוודאות והסיכון הגובר במשק: "נכון שיש לנו ערבות מדינה, אבל היו מקרים שבהם כדי לממש אותה אנחנו נדרשים לעבור ויה דולרוזה, ואנחנו נממש לא רוצים להגיע למצב הזה. לכן אנחנו זהירים מאוד".

מהאוצר נמסר כי "הבנקים קובעים את הריבית במסגרת ניהול הסיכונים והרווחים שלהם. במסגרת המכרז האחרון נכנסו שני בנקים חדשים לפעילות בקרנות, ועקב הגדלת התחרות בין הבנקים ניתן לראות דיוקא ירידה בשיעורי הריביות על ההלוואות".

מורן רייכמן
19/9/2009